

سلوک اجتماعی

سید مجتبیٰ حسینی

www.ketab.ir

کتاب نیستان

حسینی، سید مجتبی.
سلوک اجتماعی / سید مجتبی حسینی.
تهران: کتاب نیستان، ۱۳۹۲.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۷-۷۷۳-۱
حضرت محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت، ۱۱ق - اخلاق.
۱۳۹۲ اس ۵۲۳ ح / ۴۶ / ۲۴ BP
۲۹ / ۹۳
۳۴۰۷

سلوک اجتماعی

سید مجتبی حسینی
مطبع بلد از فرزاد ادیبی
کتاب نیستان
چاپ اول ۱۳۹۲، ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۷-۷۷۳-۱
چاپ و صحافی: چاپ
نیستان: ۵-۲۲۶۱۲۴۴۳
۴۵۰۰ تومان

ارتباط با شما: ۳۰۰۰۸۵۵۲
www.neyestanbook.com

فهرست

پیش‌نیاز.....	۷
۱- گزیده‌ای از رابطه افشا مختلف.....	۱۱
۱-۱ خانواده و اقوام.....	۱۳
۱-۲ اصحاب و نزدیکان.....	۲۰
۱-۳ نیازمندان و فرودستان.....	۲۵
۱-۴ فضلا و بزرگواران.....	۲۷
۱-۵ کودکان.....	۲۹
۱-۶ خطاکاران.....	۳۲
۱-۷ غیرمسلمین.....	۳۸
۲- گزیده‌ای از رفتار و کردار اجتماعی پیامبر ﷺ.....	۳۱
۲-۱ نماز.....	۳۹
۲-۲ سفره و غذا.....	۴۲
۲-۳ جنگ.....	۴۴
۲-۴ مجالست و معاشرت.....	۴۸

- ۵۴ ۲-۵ برخی از رفتارهای دیگر
- ۵۷ ۳- گزیده‌ای از صفات و اخلاق پیامبر ﷺ
- ۶۱ ۳-۱ تعهد (امانت‌داری- وفای به عهد)
- ۶۳ ۳-۲ حیا
- ۶۶ ۲-۱ مدارا- صبر- تحمل- مردم‌داری
- ۶۸ ۳-۴ برخی صفات دیگر

پیش‌نویس

بهره‌بردار از ریای کران اخلاق پیامبر مهربانی و راستی، حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله، آری است هم سهل و هم سخت.

سهل است از آن جهت که هر دستی به این دریا رود خالی برنمی‌گردد و حتماً از گوهرهای نایب‌نابیش می‌شود. و اما سخت است از آن جهت که اگر قرار باشد در یک مجموعه گزیده و خلاصه، دست به انتخاب بزنیم، در برابر این همه صواب‌خالی و متعالی دچار سردرگمی و توقف می‌شویم.

اگرچه مولفه‌های دیگری هم برای سختی این غواصی به دریا وجود دارد اما فعلاً در مقام بیان آن‌ها نیستیم، بنابراین دل به دریای بی‌سیر و گزیده بسیار کوتاهی را پیش می‌گیریم.

در این دفتر - تقریباً شبیه دفتر قبل (سلوک فردی) - برای تنظیم مطالب، دسته‌بندی‌هایی صورت گرفته است اما همچنان تذکر این نکته ضروری است که اولاً، این چنین نیست که تنها همین‌گونه بتوان دسته‌بندی کرد. ثانیاً، جای گرفتن مطلبی تحت یک عنوان در دسته‌بندی،

مانع جای داشتن همین مطلب ذیل عناوین دیگر نیست.

به عنوان مثال به مطلب زیر توجه کنید:

«پیامبر ﷺ همراه عده‌ای از اصحاب در سفر بودند، موقع فراهم کردن غذا، هر یک از اصحاب کاری به عهده گرفت و پیامبر ﷺ نیز، بی‌رغم عدم تمایل اصحاب، خودشان مشغول جمع‌آوری هیزم برای تهیه آتش شدند.^۱»

این مطلب را می‌توان تحت عنوان «آداب سفر»، «تواضع»، «رفتار با اصحاب»، «مشاورت در کار جمعی»، «مردمی بودن» و ... در نظر گرفت، بنابراین جای گرفتن یک مطلب تحت یک عنوان نبایستی ما را از سایر وجوه و آموزه‌ها محروم کند.

در این دفتر بنابراین سعی شده از توضیح، تفسیر و تحلیل گفتار و رفتار پیامبر ﷺ بهره‌ایم، آن هم فقط به دلیل رعایت اختصار، بلکه به این علت که ممکن است تحلیل و تفسیر از زاویه‌ای خاص، ما را از تأمل در زوایای دیگر محروم سازد.

به نظر می‌رسد این نوشته مختصر و گزیده را است بارها و بارها، و هر بار با نگاهی تازه به هر کدام از مطالب، مورد مطالعه قرار گیرد تا مخاطب بتواند در حد و وسع خود، حداکثر تلاشش را در جهت یادگیری، عمل و نزدیکی به این الگو و «اسوه» - با استناد به توصیه رسول اکرم (لکم فی رسول الله اسوة حسنة)^۲ - به کار گیرد. چنان‌که حضرت امین (علیه السلام) فرمودند:

«احب العباد الى الله المتاسى بنبيه و المقتص»

لاثره»^۳

محبوب‌ترین بندگان نزد خدا کسی است که پیامبر
خدا را سرمشق خود قرار داده باشد.

حتی اگر نتوانیم تمامی آن صفات و رفتار را داشته باشیم)

«و اعلموا لان اخذ القليل خير من ترك الكثير»

بدان که دریافت کمی از آن؛ بهتر است از ترک

کمی آن.

در این دفتر، به جهت مختصر و نیز فراگیر بودن، به برخی از صفات
اخلاقی و آداب پیامبر ﷺ اشاره کرده و همچنین جا
برای پیگیری تخصصی آداب و رفتار و اخلاق ایشان در حوزه‌های
گوناگون باقی است. نظیر روش‌های تربیتی، تعلیمی، روش‌های اخلاق
مدیریتی، فرماندهی، اقتصادی، سیاسی و ... اگر در این نوشته، از این
موارد هم به چشم می‌خورد با همان رویکرد عمومی است.
تقاضایم از خوانندگان فهیم این است که با توجه به کم‌چکی نویسنده
و عظمت موضوع، نقاط ضعف را با دیده بخشش مورد تذکر قرار دهند.

و از وجود مبارکش فرزندان تقاضای بزرگواری، عفو و دعا دارم.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین